

plint',⁹ Wartburg sembla suggerir el mateix en remetre a KLAPP.¹⁰ En això sí que poden tenir una mica de raó tots dos. En particular, pel costat del que diu Ronjat, pensem en Gavalda *kuflà* «grossir de la rivièra» (Mende, FEW II, 1040b7f.), llgd. *coufle*, -o, «gonflé, plein, dodu», Roergue id. «plein et rebondi» i anàlegs (II, 1041a). I tinguem en compte el conjunt de fets que vaig aplegar i sintetitzar en el DCEC (article SOPLAR): hi hagué àmplia confusió en llatí vulgar entre els verbs derivats de FLARE i els de PLERE: cast. *soplar* de SUFFLARE, burgalès *implar* i it. merid. *umblà*, *unbhar* de INFLARE (> IMPLARE), cast. *henchir* IMPLERE, amb la *b*- aspirada de *binchar* (*finchar* INFLARE), i els tipus APPLARE, COMPLARE; d'on les ultracorrecions del grup SUFFL- < SUPPL-: ngr. *σουφρώνω*, *σοῦπρω*, it. *sòffice* i port. *sófrago* de SUPPLEX, etc.: veg. en el dit article SOPLAR.

Fóra, doncs, lícit d'admetre que així nasqué un *CONFLÈRE com a ultracorreció de COMPLÈRE 'omplir', gravitant cap a CONFLARE. I com que en llengua d'oc-NF es reduïx a -f (*efan* INFANTEM, etc.) d'aqueix *CONFLÈRE sortia fàcilment *coflir, i amb metàtesi *clofir, que ja no és lluny de les dues variants del nostre mot *claufi* i *clafi*. En tot cas aqueixa metàtesi s'esdevé sovint: Hi ha *se couflà* de CONFLARE en el Roergue, a Lallé, a Grenoble i a molts llocs, llgd. *coufle* «gonflé», però *cloufe* a Pezenàs i a Clarmont d'Erau (FEW), *cloufà* CONFLARE a Agde (Ronjat, l. c.).

Però la fluïxetat d'aquestes explicacions no està en el fet que cap no acaba de convèncer, de manera que caldria admetre que collaboraren, canviant-se després el suposat *clofir en *clafir* per influència de *clapejat* i anàlegs, i encara caldria donar alguna altra explicació a l'*au*; hi ha també debilitat en la mateixa multiplicitat dels contactes i influències imaginables que hi pogueren encara ajudar: 1) *cargat*, *carregat*, que ens explicaria la -r- del *carfi* de NOLLER. 2) *escafit* 'esquifit', etc. (que ja hem vist hi confon Wartburg); a pensar-hi majorment, tenint en compte que s'ha d'abandonar (com veurem en aquell article) l'etimologia germànica de Diez i M-Lübke, no desmentida per Wartburg, i que la nova solució, o les seves pistes, semblen augmentar les probabilitats d'aquell contacte; i cf. sobretot el fr. dial. *e(s)cafir*, «écusser», prov. *escafa* id. (FEW XVI, 294.5) que potser és a tort que el separem etimològicament d'*escafit* 'escarransit'. 3) El mateix *claufir* CLAVO FIGERE, rebutjat com a ètimon, potser no es pot descartar com a factor alterador. 4) *garfir* 'engrapar esgarriñant', 'omplir d'esgarrapades'. 5) Els ll. CONFERTUS i REFERTUS són mots ben coneguts i clàssics ja, que tenen ni més ni menys el sentit del cat. *clafert*.¹¹ La semblança d'aquest amb CONFERTUS pot aparèixer seductora, però ho hem de rebutjar de soca-rel: recordem que el cat. -ert en lloc de -it és un fet merament català, força recent (més fort que enlloc a l'Empordà: *avorrert*, *collert*, no sols *reblert*, *complert*, etc.), per tant salta a la vista que només la terminació pan-occitana en -it es pot tenir en compte en l'estudi etimològic. 6) CONFICERE, part. CONFECTUS, amb una formació evolucionada a la ma-

nera de l'it. *sconfitta*, cat. ant. *desconfir* 'derrotar', i partint sobretot de la idea de 'confitar', 'preparar en conserva', potser passant per la noció de 'atapeït de dolçor, de sucre', 'fet un arrop' o per la de les sardines o conserves atapeïdes en un barril o tangi: fr. mj. *confire* en «remplir qn. d'un sentiment» (Ss. XVI-XVII), b.-llem. *coufi*, -ido «entiché (de fruits)», alt.-llem. *gofei* «bouffi», Voiron (delf.) *confi* «pourri, gâté, couvert de plaies», roerg. *coufit* «mitonné; pourri», Sologne *coffir* «blettir (des fruits)», Montluçon (Bourbon) *caffi* «se gâter» (FEW II, 1032b, 1033a12, amb una *a* que Wartburg no explica acceptablement en atribuir-la a influència d'un való i lor. *cafut* 'rebuig' FUSTIS III, 3a, amb el mal fundat i inexplicat «ca- pejoratiu»). 7) En fi una explicació bastant planera fóra suposar que el ll. CALEFACTUS > *c(a)lafet* 'escalfat' encreuant-se amb CLAUDERE vagi donar *clafet i que aquest, sota la influència de *cobert*, es vagi alterar en *clafert*; per a l'aspecte semàntic remetrem a la nota 22 de CALD: *clafert* de *cucs* fóra pròpiament 'escalfat de cucs', cf. cast. *avivado de gusanos* i aran. *búves* 'llémenes'.

No ha estat en va aquesta llarga anàlisi. Ha quedat descartada del tot la falsa pista etimològica CLAVO FIGERE com a absurda (o almenys rebuscadíssima) semànticament i insuficient en l'aspecte fonètic. I ara veiem que les semblances més tangibles de *cla(u)fir*, si prenem alhora l'aspecte semàntic i el fonètic, són la ja apreciada per Ronjat, amb CONFLARE, i la que hi he afegit, relativa a COMPLERE al mateix temps són les que presenten més perspectives de dur-nos a una solució etimològica. Pensar que *clafir/claufir* pugui resultar d'encreuaments entre CONFLARE i COMPLERE/*CONFLÈRE, potser amb algun fregadís dels altres mots presos en consideració com a presumtes ètims, ja és una idea ben defensible.

Però com ja insinuava jo abans, ¿qui no desconfia en veure tants factors, cap dels quals per si sol no dóna explicacions suficients, i hem de basquejar-nos cercant-ne un de tercer, auxiliar, ni veiem avantatges clars a favor de cap d'ells sobre d'altres? Això en un dels grans mots, més generals en el territori d'un dels més extensos dominis romànics. Quan ja hem topat tants casos de mots amb -f- intervocàlica amb una etimologia pre-romana, potser també valdrà més deixar ben oberta aquesta porta, com en el cas d'un verb de l'ordre de GAFAR/AGAFAR o ACLOFAR. També ací, altrament, tenim un mot més fort que enlloc en la zona Niça-Grenoble-Roine i en la zona dels Pirineus orientals, les grans ciutadelles del substrat lliguro-sorotàptic.

¹ Entenc que *clafert* es diu sempre d'una cosa nombrosa, mai d'una idea abstracta. — ² Vallespirenc ben autèntic, de la ratlla empordanesa, fou Bosch de la Trinxeria; JAmades en el *Vocab. dels Pastors* (BDC XIX, 191) li atribueix «*plamfert*: atapeïment d'herba; bona gruixa, i espessor d'herba en un prat». No precisa més la font, i com que el gran arplegador mig cec que fou Amades, de vegades no copsava exactament el paper i significat